

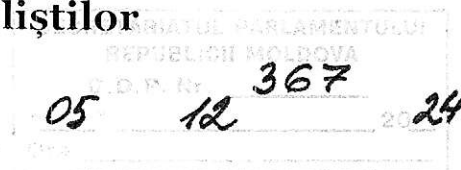

05 decembrie 2024

Fracțiunea Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

MOTIUNE DE CENZURĂ

asupra activității Guvernului Republicii Moldova

Prin prezenta, deputații Parlamentului Republicii Moldova, semnatori ai moțiunii de cenzură, acționând în temeiul prevederilor articolului 106 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, precum și în baza art.116 din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996, înaintăm moțiunea de cenzură asupra activității Guvernului, în lumina argumentelor după cum urmează:

MOTIVAREA

Republica Moldova în ultimii trei ani este condusă de către guvernarea PAS, care este hotărâtă să sacrifice interesul național al țării, bunăstarea cetățenilor și viitorul copiilor noștri, în schimbul aplauzelor și simpatiilor partenerilor externi. Deși, doar cu un an și 10 luni de la investirea de către Parlament a unui nou, celui de al doilea Guvern PAS, după plecarea rușinoasă a Guvernului precedent, realitatea arată că acesta este la fel de incapabil de a administra țara și de a apăra interesul național. Astăzi, la fel ca și trei ani în urmă, Republica Moldova în prag de iarnă se pomenește cu o criză energetică profundă, lipsită de politici și strategii clare pentru asigurarea securității energetice a țării și protecției cetățenilor de consecințele nefaste ale acesteia.

În contradicție cu promisiunile făcute și cu angajamentele orgolioase asumate la investire, Guvernul nu a realizat, practic, nimic în domeniul energetic, din contra, starea lucrurilor a degradat și s-a agravat din ce în ce mai mult. Falsitatea și iscusința de manipulare a Guvernului PAS sunt dublate de cinismul cu care ei tratează probleme vitale ale cetățenilor.

Reamintim guvernanților declarațiile pompoase asumate în fața cetățenilor de la tribuna Parlamentului, ședințelor de Guvern și ecranelor tv, de către primele persoane în stat și anume:

În martie 2023 Prim-ministrul Dorin Recean a declarat: Republica Moldova nu mai consumă gaze de la Gazprom.

<https://stiri.md/article/economic/dorin-recean-republica-moldova-nu-mai-consuma-gaze-de-la-gazprom/>

În martie 2023, Ministrul energiei Victor Parlicov a declarat: „Perioada cea mai grea a rămas în urmă. Pe de o parte, scad prețurile, dacă vorbim de gaz, în primul rând, și asta scade povara pe consumator, pentru că recent au fost reduse tarifele. În același timp, acum avem și o experiență vastă.

<https://stiri.md/article/politica/victor-parlicov-perioada-cea-mai-grea-a-ramas-in-urma/>

În septembrie 2024, în plină campanie electorală, Dorin Recean a declarat: Guvernul într-adevăr nu poate să cunoască ce va fi pe piața internațională, dar vreau să asigur toată lumea că moldovenii în acest sezon nu vor plăti tarife mai scumpe la gaz și electricitate.

<https://newsmaker.md/ro/dorin-recean-moldovenii-nu-vor-plati-tarife-mai-scumpe-pentru-gaz-si-electricitate-in-acest-sezon/>

Toate exemplele aduse sunt asigurările și promisiunile membrilor Guvernului actual că piața energetică a Republicii Moldova, este diversificată și este asigurată pe deplin cu volumele necesare de gaze naturale și rezerve în interiorul și peste hotarele țării, pentru orice scenariu.

Dar n-a fost să fie așa.

După trei ani, în care zi de zi ați aburit mințile cetățenilor, inclusiv a celor din diasporă, cu independența energetică și procurarea gazelor naturale din surse alternative, ca la final, să aflăm că Guvernul a delegat unul din miniștrii guvernului PAS să plece de urgență la Sankt-Petersburg, Federația Rusă, pentru a negocia cu reprezentanții

S.A.P. „Gazprom” asigurarea energetică a țării. Adică argumentarea fiind, citez: **„Și ce vreți – toată lumea negociază cu rușii, și noi negociem ”**.

De asemenea, în aceeași perioadă de timp Prim-ministru Guvernului PAS anunță cetățenii, că avem de înfruntat o iarnă grea și unica susținere pe care o garantează poporului, este că va fi alături de ei!

În cele din urmă, totuși, peste 3 milioane de cetățeni ai Republicii Moldova devin martori a unor scumpiri esențiale când la data de 29 noiembrie 2024 ora 11-00, Agenția Națională de Reglementare în Energetică anunță scumpirea cu peste 27% a tarifului pentru gazele naturale. Astfel, suntem puși în fața deciziilor voastre că gazul se scumpește de la 13,12 lei/metru cub la 16,74 lei/metru cub de gaze, adică + 3,62 lei/metru cub din data de 01 decembrie 2024.

Stimați guvernanți este clar că nu ați fost corecți nici atunci când ați declarat că Republica Moldova este securizată energetic, nici acum! Acești 3,62 lei pentru fiecare metru cub de gaz reprezintă prețul orgoliului or al incompetenței voastre? Diferența de bani, bineînțeles, ați pus-o în sarcina cetățeanului care va trebui să le achite din buzunarul propriu. Dar și asta nu este totul, pentru că din „politicile și strategiile voastre” nu-i clar este aceasta ultima scumpire sau va mai urma una sau mai multe în această iarnă.

Vă amintim, stimați guvernanți că în conformitate cu Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică și Hotărârea Guvernului nr. 118/2023 privind organizarea și funcționarea Ministerului Energiei, acesta este responsabil pentru elaborarea politicilor publice în sectorul energetic și dezvoltarea cadrului juridic. Astfel, Ministerul Energiei:

- a) elaborează și promovează politica de stat în domeniul energiei;
- b) elaborează balanța energetică de perspectivă a statului și o publică pe pagina sa web oficială;
- c) elaborează și promovează proiectul strategiei energetice și al planului național integrat privind energia și clima;

- d) asigură securitatea energetică a statului prin monitorizarea și coordonarea procesului de dezvoltare și de bună funcționare a obiectelor energetice;
- e) promovează, în limitele competenței, cooperarea regională și internațională în domeniul energiei, inclusiv privind procurările strategice de energie, atragerea investițiilor, extinderea interconexiunilor și integrarea piețelor din sectoarele energiei ale Republicii Moldova în piețele regionale și internaționale;

La fel, conform articolului 2 alin. (6) al Legii cu privire la Guvern, „Guvernul este responsabil de activitatea sa în fața Parlamentului. Membrii Guvernului poartă răspundere pentru domeniile de activitate de care sînt responsabili și pentru activitatea Guvernului în ansamblu.” Prim-ministrul la rîndul său, în conformitate cu articolul 22 al Legii cu privire la Guvern, informează Parlamentul în probleme de importanță majoră a statului și dispune efectuarea controalelor privind implementarea eficientă și în termen de către ministere, din sfera lor de competență a responsabilităților ce le revin.

„Totul va fi mai bine în primăvară, cînd va fi mai cald, mai verde” – ne liniștește calm și fără emoții Ministrul muncii și Protecției Sociale.

Cu toții înțelegem că scumpirea resurselor energetice va aduce inevitabil la creșterea costurilor de producție și a serviciilor prestate, cheltuieli suplimentare pentru business, deci pentru întregul lanț valoric în sectorul real al economiei. Or vreți să ne afirmați că prețurile nu vor crește, inclusiv pentru produsele de primă necesitate (pîinea, ulei, zahăr, lapte, etc.)?, asta în termeni economici se numește inflație stimați guvernanți, respectiv o nouă lovitură pentru creșterea ratei de sărăcire a populației! În prezent, **rata sărăciei** absolute și extreme au înregistrat cele mai înalte valori din ultimii 10 ani. **În anul 2023, rata sărăciei** absolute înregistrează o valoare de 31,6%, iar rata sărăciei extreme 13,8%.

Pînă la scumpirea gazelor, în cadrul modificării Legii bugetului de stat pentru anul 2024, deputații în Parlament au fost informați că statul la situația din septembrie 2024 are total datorii de 109,9 mlrd lei. De asemeni pînă la scumpirea gazelor Guvernul a informat că în anul 2024, producția industrială la nivel macroeconomic v-a constitui 87,7% din 100 stabilite la începutul anului, producția agricolă 90,0% din ceea ce a fost stabilit la început de an, exportul 88,9% din volumul stabilit la începutul anului, exportul din Republica Moldova în anul 2023 și 9 luni a anului 2024 a scăzut cu aproape 20% – lista e lungă.

Cele expuse pot lua un avânt negativ și mai mare, pentru că odată cu scumpirile de la data de 01 decembrie 2024, aceste date nu mai pot fi considerate drept veridice, iar situația economică, socială poate degrada și mai mult.

Este greșită abordarea Guvernului vizavi de politici și strategii pe termen lung și scurt înaintate Parlamentului în care nu este reflectată situația reală din toate domeniile. Cum pot fi dezbătute aceste proiecte, cînd doar cu cîteva zile în urmă Guvernul a venit în Plenul Parlamentului pentru a modifica Legea bugetului de stat pentru anul 2024, Legea bugetului asigurărilor sociale de stat și Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și nimeni din Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei și Ministerul Energiei, celelalte ministere, precum și reprezentanții autorităților centrale din companiile de furnizare a gazelor nu au scos un cuvînt despre dezastrul care urma să se dezlănțuie asupra moldovenilor. Respectiv, ajungem la concluzia că Plenul Parlamentului, organ legislativ suprem, a fost dus în eroare. Or, aceste fapte constituie deja un subiect separat de anchetă parlamentară?

Suplimentar la cele enunțate, trebuie să reamintim că pentru perioada 2022 – 2025, Guvernul Republicii Moldova a atras un împrumut în mărime de 300 milioane euro, oferit de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), în trei tranșe:

- Prima tranșă 100 de milioane euro, „Tranșa de diversificare” a fost utilizată în octombrie-noiembrie 2022;
- A doua tranșă „Tranșa de urgență” – pentru achiziții de gaze naturale în situații excepționale – a fost consumată în ianuarie 2023;
- A treia tranșă nu e clar unde este... .

Una din condițiile de acordare a împrumutului de 300 milioane euro a fost separarea fizică și juridică a rețelelor de transport de la „Moldovagaz” SA, lucru ce a fost efectuat în anul 2023. Respectiv, la 19 septembrie 2023 Consiliul de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică a aprobat contractul de transmitere în locațiune către SRL „Vestmoldtransgaz”, subsidiara „Transgaz România”, a rețelelor de transport al gazelor naturale gestionate până în prezent de către SRL „Moldovatransgaz”.

Creditul oferit de BERD a presupus de asemenea utilizarea unui sistem de achiziție a gazelor naturale conform cerințelor BERD, **cu preselecția potențialilor traderi/ furnizori de gaze naturale, ulterior doar companiile selectate cu concursul BERD au participat la licitații.**

Banii din câte înțelegem sunt cheltuiți, iar țara cu cetățenii ei trebuie să-i întoarcă. Rețelele sunt transmise în locațiune așa cum au fost condițiile împrumutului, iar țevile de gaz sunt aproape goale.

Cum trăim mai departe cu această nenorocire – unde-s banii, unde-i gazul? **O întrebare evidentă și foarte simplă.**

În consecință, cetățenii noștri continuă masiv să părăsească țara. Fondul Monetar Internațional prognozează pentru următorii 5 ani cel mai mare val de migrație din istoria Republicii Moldova, iar populația se va reduce cu încă 200 mii cetățeni. Acest exod este foarte puternic resimțit deja din acest an de către majoritatea agenților economici, care și-au pierdut de la câteva zeci până la câteva sute de angajați.

Nu este clară modalitatea de acordare a compensațiilor pentru sezonul rece din anii 2024-2025, volumul acestor

compensații și modalitatea de acordare a acestora, odată cu monetizarea acestor compensații și condițiilor de eligibilitate impuse prin noua lege.

În acest context, apare întrebarea: cât de eficiente au fost și vor fi compensațiile guvernării?

La final, în loc vara când prețul este cel mai avantajos pentru procurare și crearea rezervelor de gaze inclusiv pentru perioada rece a anului, Guvernul, condus de Prim-ministru să se preocupe de problemele cetățenilor, inclusiv securitatea energetică, dînsul și întreaga garnitură au împărțit ziare.

Concluzionând eșecurile produse și vectorul obscur pe care l-a luat actualul Guvern, se impun următoarele întrebări:

Care este planul de acțiuni al Guvernului pentru perioada rece a anului care este în curs?

Ce se întîmplă cu securitatea energetică a țării în perioada activității prezentului Guvern?

Cine se face responsabil pentru inacțiunea Guvernului și în beneficiul cui activează acest Guvern?

A fost oare implementată liberalizarea reală a pieței de gaze naturale sau Republica Moldova procură doar de la traderii acceptați de BERD conform condițiilor contractului de împrumut?

Care sunt rezervele de resurse energetice și bilanța acestora?

De ce în ultimii 2 ani Republica Moldova nu a încheiat contracte pe termen lung cu furnizorii de gaze naturale?

De ce până în prezent, Guvernul nu a elaborat un cadru normativ care reglementează: (i) volumul obligatoriu de achiziții a resurselor energetice; (ii) termenele limită pentru achiziționarea stocului limită; (iii) responsabilii din cadrul autorităților publice pentru efectuarea achizițiilor (iv) responsabilii pentru efectuarea unei monitorizări de control al corectitudinii și legalității achizițiilor?

Cine va fi responsabil în cazul în care Republica Moldova va ajunge din nou în stare de urgență în domeniul energetic?

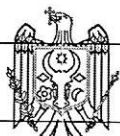

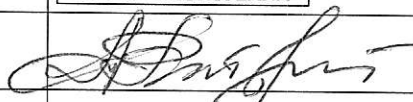
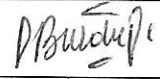
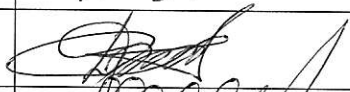

Care este rezultatul negocierilor cu reprezentanții S.A.P.”Gazprom”?

Vor urma sau nu alte scumpiri, inclusiv al energiei electrice?

Aducând toate aceste probleme în fața Parlamentului, probleme ale oamenilor mințiți, ajunși la capătul și la limita puterilor din cauza unor politici iresponsabile și lipsite de viziune, semnatarii prezentei MOTIUNI DE CENZURĂ solicităm:

DISPOZITIV

În conformitate cu prevederile art. 106 din Constituția Republicii Moldova, prevederile art. 116-118 din Regulamentul Parlamentului înaintăm spre examinare Plenului Parlamentului MOTIUNEA DE CENZURĂ asupra activității Guvernului și exprimăm vot de neîncredere față de Guvernul Republicii Moldova condus de domnul Dorin RECEAN.

	Nume/ Prenume	Semnătura	
1	Vladimir Voronin	Digitally signed by Voronin Vladimir Date: 2024.12.04 12:05:56 EET Reason: MoldSign Signature Location: Moldova	
2	Chiril Tatarli	MOLDOVA EUROPEANĂ	
		Digitally signed by Tatarli Chiril Date: 2024.12.04 15:44:29 EET Reason: MoldSign Signature Location: Moldova	
		MOLDOVA EUROPEANĂ	
3	D. Reidman		
4	I. Ceceș	E. Smirnov	
5	Petru Burduja		
6	Diana Caraman		
7	Haris Constantin		

8	Joanna Korsal	Korsal
9	Fiodor Gagarin	_____
10	Alby Adrian	_____
11	Rusol Nicola?	_____
12	Sibora Inga	Inga
13	Studue Valeriu	Valeriu
14	Ledy Mureca	Mureca
15	Adela Marcom	Marcom
16	Anaeth Cong.	Cong.
17	Belacova Elena	E. Elena
18	Pilipetcaia Alla	Alla
19	Incecarit Louisa	Louisa
20	Karovancaia Alla	Alla
21	Cunehor Tetiana	Tetiana
22	Ferccali to Cornelis	Cornelis
23	Zedea Boyben	Boyben
24	Odusstaleo Ubadicure	Ubadicure

25	Vlad Patrincea	
26	Grigore Novac	